

برآورد عملکرد بخش جداسازی فرایند تولید ایزوپروپانول

مسعود بهشتی ، مریم فریدون

گروه مهندسی شیمی - دانشکده مهندسی - دانشگاه اصفهان

E-mail: masbeh@yahoo.com

چکیده

ایزوپروپانول الکل (IPA) یکی از مهمترین ترکیبات الکی واز محصولات پتروشیمی است که در صنایع مختلفی نظیر داروسازی، رنگ سازی، تهیه روکش ها و از همه مهمتر در تهیه استن مورد استفاده قرار می گیرد. این ماده در جهان از فرایندهای مختلفی تولید می شود که مهمترین و پیچیده ترین فرایند تولید این الکل فرایند TEXACO می باشد که ایزوپروپانول را به صورت خالص و نیز به صورت محلول ۹۱ درصد حجمی ایزوپروپانول الکل تولید می کند در این تحقیق نحوه برآورد رفتار بخش جداسازی فرایند مذکور تشریح شده و نتایج بدست آمده با نتایج فرایند واقعی مقایسه گردیده است.

واژه های کلیدی: ایزوپروپانول؛ شیه سازی؛ الکل؛ فرایند.

مقدمه

ایزوپروپانول یکی از مهمترین مواد شیمیایی است که به میزان زیاد در تهیه مواد پوشش دهنده فلزات؛ رنگهای نقاشی؛ جوهرها؛ روپوشهای لاک؛ تهیه آفت کشها؛ و در صنایع دارویی؛ بهداشتی؛ مصارف خانگی کاربرد دارد. همچنین به عنوان افزودنی به بعضی از سوختهای مایع برای جلوگیری از تشکیل رسوب و نمک در آنها مورد استفاده قرار میگیرد ایزوپروپانول به عنوان خوراک اولیه در تهیه استن کاربرد دارد که این مهمترین کاربرد آن در صنعت است.

پس از مقایسه فرایندهای مختلف تولید ایزوپروپانول از قبیل آبدهی مستقیم و غیر مستقیم پروپیلن؛ هیدروژناسیون استن و اکسیداسیون پروپان و تخمیر بعضی هیدروکربونهای خاص تهیه ایزوپروپانول به روش آبدهی مستقیم پروپیلن و از طریق فرایند TEXACO به عنوان بهترین فرایند انتخاب گردیده است. ماده اصلی این فرایند پروپیلن است که این ماده دردمای ۳۰۰-۲۶۵ درجه فارینهایت و فشار ۱۲۰۰ Psia در یک راکتور بستر ثابت شامل رزین های تعویض کننده کاتیونی با آب واکنش می دهد و عمل آبدهی مستقیم

پروپیلن در راکتور انجام شده و ایزوپروپیل الکل به عنوان محصول اصلی و ایزوپروپیل اتر به عنوان محصول جانبی در این فرایند تشکیل می گردد.

گزینش پذیری الکل در این فرایند ۹۶ در صد است و میزان تبدیل پروپیلن در هر گذر ۷۵/۳ است. نسبت مولی آب به اولفین در ورودی راکتور ۱۴ و sty الکل (میزان تولید الکل در هر ساعت در هر لیتر از حجم مواد در راکتور) ۱۰۸ است [۱].

محصول نهایی این فرایند شامل یک محصول ایزوپروپانول خالص و یک محصول ایزوپروپانول ۹۱ در صد حجمی می باشد. فرایند تولید ایزوپروپانول دارای قسمت عمده زیر می باشد که عبارتند از: [۱]

- ۱- بخش آبدهی مستقیم پروپیلن
- ۲- بخش جداسازی مواد اولیه واکنش نداده از محصول
- ۳- جداسازی اتر
- ۴- بخش افزودن بنزن به منظور شکستن آزنوتروپ و بازیابی بنزن از فرایند
- ۵- جداسازی آب از محصول اصلی
- ۶- تصفیه و خالص سازی نهایی ایزوپروپانول